Annus IV. - Vol. IV. Die 30 Septembris 1912. Num. 18.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Constitutio Apostolica, pag. 609; Litterae Apostolicae, pag. 617; Epistolae, pag. 619. — II. *S. C. S. Officii:* Concessio indulgentiae plenariae in honorem B. Mariae V. Immaculatae, pag. 623; Circa indulgentias festis Beatorum adnexas, pag. 624. — III. *S. C. de Religiosis:* Quoad Communionem in Monasteriis clausurae papalis, pag. 625; Quoad indulta abstinentiae et ieiunii relate ad Religiosos, pag. 626; Quoad Religiosos extra claustra degentes, pag. 627. — IV. *S. C. de Propaganda Fide:* Nominationes, pag. 628. — V. *Sacra Romana Rota:* Colonien. Nullitatis matrimonii, pag. 629.

Diarium Romanae Curiae: Nomine, necrologio, pagg. 639-640.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXII

Directio: Palazzo della Cancelleria — Roma.

Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.

Pro Italia, L. 12. — Extra Italiam, L. 15.

Unius fasciculi, L. 1.

« Bis fere in mense (Commentarium) *prodibit ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur »* (Ex *Commentarii Officialis* ratione die 29 octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. IV, n. 18 - 30 Septembris 1912)

ACTA PII PP. X.

Constitutio Apostolica.

PAG.

Tradita ab antiquis. - De Sanctissima Eucharistia promiscuo ritu sumenda. - *14 septembris 1912* 609

Litterae Apostolicae.

Religiosas familias. - Augustinianis Recollectis seu Discalceatis Congregationis Hispaniae et Indiarum peculiaria privilegia et facultates conceduntur. - *16 septembris 1912* 617

Epistolae.

I. *Nihil magis.* - Ad R. P. Hadrianum Munier, sacerdotem e Soc. Iesu, ob editum opus *Vers l'éternelle beauté;* quod laudat, ultro ei permittens ut reliquam eiusdem operis partem sibi dedicet. - *27 augusti 1912* 619

II. Ad illustrem virum Gustavum Théry, causidicum, ob quinquagesimum matrimonii anniversarium. - *10 septembris 1912* 620

III. *Antequam dioecesanam synodum.* - Ad R. P. D. Franciscum Ciceri, Episcopum Papiensem, ob synodum dioecesanam ab eo habitam. - *12 septembris 1912*. 621

IV. *Te propediem.* - Ad R. P. D. Ioannem Cuthbertum Hedley, Neoportensium Episcopum, quinquagesimo sacerdotii eius anno feliciter recurrente, gratulationis ergo. - *12 septembris 1912* 622

S. CONGREGATIO S. OFFICII

Sectio de indulgentiis.

I. Conceditur indulgentia plenaria in honorem Beatae Mariae Virginis Immaculatae, primo sabbato cuiuslibet mensis lucranda. - *13 iunii 1912* 623

II. Decretum circa indulgentias festis Beatorum adnexas. - *13 iunii 1912* 624

S. CONGREGATIO DE RELIGIOSIS.

I. Quoad Communionem infirmarum in monasteriis clausurae papalis. - *1 septembris 1912* 625

II. Dubium quoad indulta abstinentiae et ieiunii relate ad religiosos. - *1 septembris 1912* 626

III. Dubium quoad religiosos votorum solemnium, degentes ad tempus extra claustra. - *1 septembris 1912* 627

Annus IV. - Vol. IV. Die 30 Septembris 1912. Num. 18.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

CONSTITUTIO APOSTOLICA

DE SANCTISSIMA EUCHARISTIA PROMISCUO RITU SUMENDA

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Tradita ab antiquis, haec diu in Ecclesia consuetudo tenuit, ut ad varios, pro diversis locis, mores ritusque sacrorum, modo superstitionis et idololatriae suspicio omnis eis abesset, fideles peregrini nullo negotio sese accommodarent. Quod quidem usu veniebat, pacis et coniunctionis gratia, inter multiplicia unius Ecclesiae Catholicae membra, seu particulares ecclesias, confovendae, secundum illud sancti Leonis IX, « nihil obsunt « saluti credentium diversae pro loco et tempore consuetudines, « quando una fides per dilectionem operans bona quae potest, « uni Deo commendat omnes » [1].

Huc accedebat necessitatis causa, cum, qui in exteras regiones advenissent, iis plerumque nec sacrae ibi aedes, nec sacer-

[1] Epist. ad Michaëlem Constantinopolitanum Patriarcham.

dotes ritus proprii suppeterent. Id autem cum in ceteris rebus fiebat, quae ad divinum cultum pertinent, tum in ministrandis suscipiendisque sacramentis maximeque Sanctissima Eucharistia. Itaque clericis et laicis, qui formatas, quae dicebantur, litteras peregre afferrent, patens erat aditus ad eucharisticum ministerium aut epulum in templis alieni ritus; et Episcopi, presbyteri ac diaconi latini cum graecis hic Romae, graeci cum latinis in Oriente divina concelebrabant mysteria: quod usque adeo evasit sollemne, ut si secus factum esset, res posset argumento esse discissae vel unitatis fidei vel concordiae animorum.

At vero, postquam magnam Orientis christiani partem a centro catholicae unitatis lamentabile schisma divellerat, consuetudinem tam laudabilem retinere iam diutius non licuit. Quum enim Michaël Caerularius non solum mores caerimoniasque latinorum maledico dente carperet, verum etiam ediceret aperte consecrationem panis azymi illicitam irritamque esse, Romani Pontifices, Apostolici officii memores, latinis quidem, ad avertendum ab eis periculum erroris, interdixerunt, ne in pane fermentato sacramentum conficerent neu sumerent; graecis vero, ad catholicam fidem unitatemque redeuntibus, veniam fecerunt communicandi in azymo apud latinos: id quod pro iis temporibus et locis opportunum sane erat, imo necessarium. Quum enim nec saepe graeci tunc invenirentur episcopi huic beati Petri cathedrae coniuncti, nec ubique adessent catholica orientalium templa, timendum valde erat, ne orientales catholici ad schismaticorum ecclesias ac pastores cum certo fidei periculo accederent, nisi apud latinos communicare ipsis licuisset.

Iamvero felix quaedam rerum commutatio, quae postea visa est fieri, cum in Concilio Florentino pax Ecclesiae graecae cum latina convenit, veterem disciplinam paulisper revocavit. — Nam statuerunt quidem eius Concilii Patres: « in azymo sive « fermentato pane triticeo Corpus Christi veraciter confici, « sacerdotesque in alterutro ipsum Domini Corpus conficere de- « bere, unumquemque scilicet iuxta suae Ecclesiae sive occiden-

« talis sive orientalis consuetudinem » [1], sed hoc decreto voluerunt sane catholicam veritatem de valida utriusque panis consecratione in tuto collocare, minime vero promiscuam communionem interdicere fidelibus; quibus contra, quin eam confirmandae pacis causa concesserint, non est dubium. Exstat Isidori, metropolitae Kioviensis et totius Russiae, luculentissima epistola, quam, absoluta Florentina Synodo, cuius pars magna fuerat et in qua Dorothei patriarchae Antiocheni personam gesserat, Legatus a Latere in Lithuania, Livonia et universa Russia dedit anno MCCCCXL Budae ad omnes qui sub ditione essent Ecclesiae Constantinopolitanae: qua in epistola, de reconciliata feliciter graecorum cum latinis concordia praefatus, haec habet: « Adiuro vos in D. N. I. C. ne qua divisio vos inter et latinos « amplius subsistat, cum omnes sitis D. N. I. C. servi, in no- « mine eius baptizati... Itaque graeci qui in latinorum regione de- « gant aut in sua regione habeant latinam ecclesiam, omnes « divinam liturgiam adeant et corpus D. N. I. C. adorent, ac « corde contrito venerentur, non secus ac id in propria ecclesia « quisque faceret, nec non et confitendi gratia latinos sacerdotes « adeant, et corpus Domini Nostri ab eisdem accipiant. Similiter « et latini debent ecclesias graecorum adire et divinam liturgiam « auscultare, fide firma corpus Iesu Christi ibidem adorare. « Utpote quod sit verum I. C. corpus, sive illud a graeco sacer- « dote in fermentato, sive a latino sacerdote in azymo consecra- « tum fuerit; utcumque enim aequa veneratione dignum est, « sive azymum, sive fermentatum. Latini quoque confiteantur « apud sacerdotes graecos et divinam communionem ab eisdem « accipiant, cum idem sit utrumque. Ita nempe statuit Conc. « Florentinum in publica Sessione die VI Iunii a. MCCCCXXXIX ».

Etsi autem Isidori testimonio evincitur factam esse a Florentina Synodo facultatem fidelibus promiscuo ritu communicandi, tamen facultas huiusmodi subsecutis temporibus nec ubi-

[1] Ex Bulla Eugenii IV « *Laetentur Coeli* ».

que nec semper fuit in usu; ideo praesertim quia, cum male sartam unitatem mature Graeci rescidissent, iam non erat, cur Pontifices Romani quod Isidorus a Florentina Synodo indultum refert, curarent observandum. Pluribus nihilominus in locis promiscuae Communionis consuetudo mansit usque ad Benedicti XIV Decessoris aetatem, qui primus Constitutione *Etsi pastoralis* pro Italo-Graecis die XXVI maii anni MDCCXLII graves ob causas vetuit, ne laici latini Communionem a graecis presbyteris sub fermentati specie acciperent; graecis autem propria paroecia destitutis facultatem reliquit, ut in azymo apud latinos communicarent. Ubi vero, graecis et latinis una simul commorantibus suasque habentibus ecclesias, usus invaluisset Communionis promiscuae, commisit Ordinariis, ut, si huiusmodi consuetudo removeri sine populi offensione animorumve commotione non posset, omni cum lenitate curam operamque in id impenderent, ut semper latini in azymo communicarent, graeci in fermentato. Quae autem pro Italo-Graecis Decessor Noster statuit, eadem ipse postea ad Melchitas quoque et ad Coptos pertinere iussit: eaque paullatim ad omnes transierunt Orientales, consuetudine potius quam legis alicuius praescripto; non ita tamen, ut quandoque Apostolica Sedes idem non indulserit latinis, quae etiam orientales non destituti ecclesia propria, neque ulla urgente necessitate, ut communicarent in azymo, pluries passa est, immo permisit.

Quod praecipue factum est, posteaquam, animarum studio flagrantes, nonnullae religiosae Familiae tum virorum tum mulierum ex variis Europae regionibus ad Orientis oras advectae, auxilium catholicis diversorum rituum, multiplicatis apud ipsos christianae caritatis operibus collegiisque ad institutionem iuventutis ubique apertis, praebuerunt. Cum autem hae Familiae ob frequentem Eucharistiae usum quietam et tranquillam inter difficultates et aerumnas vitam agerent, ex orientalibus, quod genus valde ad pietatem proclive est, facile ad imitationem sui multos excitarunt: qui cum aegre apud suos vel ob distantiam

locorum vel ob penuriam sacerdotum et templorum, vel etiam ob diversas rituum rationes huic desiderio possent satisfacere, ab Apostolica Sede instanter gratiam postularunt accipiendae Eucharistiae, more latinorum. Hisce postulationibus Apostolica Sedes aliquando concessit: atque ephebis, qui in latinorum collegiis educarentur, item ceteris fidelibus, qui eorum templa celebrarent ac piis consociationibus essent adscripti, permisit, salvis quidem iuribus parochorum, potissime quoad paschalem Communionem et Viaticum, ut pietatis causa intra annum in templis latinorum eucharistico pane a latinis presbyteris consecrato reficerentur. Quin etiam in ipso Concilio Vaticano *Commissio* peculiaris negotiis Rituum Orientalium praeposita hoc inter alia sibi proposuit dubium, an expediret relaxare aliquantulum legum ecclesiasticarum severitatem de non permiscendis ritibus maxime in Communione Eucharistica, veniamque tribuere fidelibus communicandi utrovis ritu: cumque eius Commissionis Patres adnuendum censuissent, decretum confecerunt in eam sententiam; quod tamen, abrupto temporum iniquitate Concilio, Patribus universis probandum subiicere non licuit. — Post id temporis S. Congregatio Fidei Propagandae pro negotiis Rituum Orientalium, ut solatio consuleret eorum, qui ob inopiam ecclesiarum vel sacerdotum proprii ritus a Communione saepius abstinere cogebantur, decretum die XVIII augusti anni MDCCCXCIII edidit, quo, ad promovendam Sacramentorum frequentiam, omnibus fidelibus ritus sive latini sive orientalis, habitantibus ubi ecclesia aut sacerdos proprii ritus non adsit, facultas in posterum tribuitur communicandi, non modo in articulo mortis et in Paschate ad observandum praeceptum, sed quovis tempore, suadente pietate, iuxta ritum ecclesiae loci, dummodo sit catholica.

Decessor autem Noster, Leo XIII fel. rec. in Constitutione *Orientalium dignitas Ecclesiarum*, eiusdem gratiae participes fecit, quicumque propter longinquitatem ecclesiae suae, nisi gravi cum incommodo, eam adire non possent. Simul vero prohibuit, ne in collegiis latinis, in quibus plures alumni orientales

numerarentur, latino more hi communicarent; praecepitque ut accirentur eiusdem ritus sacerdotes qui sacrum facerent et sacratissimam Eucharistiam illis distribuerent, saltem diebus dominicis ceterisque de praecepto occurrentibus festis, quovis sublato privilegio. Sed tamen experiendo est cognitum, non ubique facile inveniri sacerdotes orientales, qui, cum alibi occupati sint in ministerio animarum, diebus dominicis et festis, atque adeo ipsis profestis diebus queant collegia adire latinorum, ut pueris puellisque esurientibus panem angelicum ministrent.

Quamobrem non raro supplicatum est huic Apostolicae Sedi, ut disciplinam Ecclesiae tanta in re indulgentius temperaret. Quae preces supplices, post editum die XX Decembris MCMV per S. Congregationem Concilii decretum Nostrum *Sacra Tridentina Synodus* de quotidiana Communione Eucharistica, multo frequentiores fuerunt ab orientalibus, qui veniam petebant transeundi ad ritum latinum, quo facilius possent caelesti dape recreari; in eisque non pauci numerabantur pueri ac puellae, qui hoc ipsum beneficium participare percuperent.

Itaque, considerantibus Nobis fidem catholicam de valida consecratione utriusque panis, azymi et fermentati, tutam esse apud omnes; insuper compertum habentibus complures esse, tum latinos tum orientales, quibus illa promiscui ritus interdictio et fastidio et offensioni sit, exquisita sententia sacri Consilii christiano nomini propagando pro negotiis Orientalium Rituum, re mature perpensa, visum est omnia illa antiquare decreta, quae ritum promiscuum in usu Sanctissimae Eucharistiae prohibent vel coangustant; atque omnibus et latinis et orientalibus facultatem facere sive in azymo sive in fermentato apud sacerdotes catholicos, in ecclesiis cuiusvis ritus catholicis, secundum pristinam Ecclesiae consuetudinem, augusto Corporis Domini Sacramento sese reficiendi, ut « omnes et singuli qui christiano no-« mine censentur, in hoc concordiae symbolo iam tandem ali-« quando conveniant et concordent » [1].

[1] Conc. Trident. Sess. XIII.

Equidem confidimus, quae hic praescribuntur a Nobis, ea dilectis filiis, quot habemus in Oriente, ex quovis ritu, admodum fore utilia non solum ad inflammandum in eis pietatis ardorem, sed etiam ad mutuam eorum concordiam confirmandam. — Etenim quod ad pietatem attinet, nemo non videt divinam Eucharistiam, a Patribus Ecclesiae latinis graecisque quotidianum christiani hominis panem solitam appellari, utpote qua sustentetur et alatur tamquam valetudo animae, multo magis frequentandam eis esse, quorum caritas vel fides, seu ipsa supernaturalis vitae principia, maiore in discrimine versentur. Quare catholici orientales, quibus est in media multitudine schismaticorum habitandum, non ex periculoso eorum convictu aliquod fidei caritatisque detrimentum capient, si hoc se cibo caelesti roborare consueverint, sed magnum et perpetuum in se vitae spiritualis sentient incrementum. - Quod spectat alterum, patet proclive factu usque adhuc fuisse, ut inter homines unius fidei sed diversorum rituum, ex eo quod alii aliis facilius possent Corporis Christi esse participes, causae aemulationum et discordiarum exsisterent. Nunc autem, cum huius mensae, quae symbolum, radix atque principium est catholicae unitatis, promiscuam esse omnibus fidelibus communicationem volumus, pronum est debere inter ipsos increscere animorum concordiam, « quoniam unus « panis, ait Apostolus, unum corpus multi sumus, omnes qui de « uno pane participamus » [1].

Haec Nos igitur de Apostolicae potestatis plenitudine statuimus et sancimus:

I. Sacris promiscuo ritu operari sacerdotibus ne liceat: propterea suae quisque Ecclesiae ritu Sacramentum Corporis Domini conficiant et ministrent.

II. Ubi necessitas urgeat, nec sacerdos diversi ritus adsit, licebit sacerdoti orientali, qui fermentato utitur, ministrare Eucharistiam consecratam in azymo, vicissim latino aut orientali

[1] I Corinth. x, 17.

qui utitur azymo, ministrare in fermentato; at suum quisque ritum ministrandi servabit.

III. Omnibus fidelibus cuiusvis ritus datur facultas, ut, pietatis causa, Sacramentum Eucharisticum quolibet ritu confectum suscipiant.

IV. Quisque fidelium praecepto Communionis paschalis ita satisfaciet, si eam suo ritu accipiat et quidem a parocho suo: cui sane in ceteris obeundis religionis officiis addictus manebit.

V. Sanctum Viaticum moribundis ritu proprio de manibus proprii parochi accipiendum est: sed, urgente necessitate, fas esto a sacerdote quolibet illud accipere; qui tamen ritu suo ministrabit.

VI. Unusquisque in nativo ritu permanebit, etiamsi consuetudinem diu tenuerit communicandi ritu alieno; neque ulli detur facultas mutandi ritus, nisi cui iustae et legitimae suffragentur causae, de quibus Sacrum Consilium Fidei Propagandae pro negotiis Orientalium iudicabit. In his vero causis numeranda non erit consuetudo quamvis diuturna ritu alieno communicandi.

Quaecumque autem his litteris decernimus, constituimus, declaramus, ab omnibus ad quos pertinet inviolabiliter servari volumus et mandamus, nec ea notari, in controversiam vocari, infringi posse, ex quavis, licet privilegiata causa, colore et nomine; sed plenarios et integros effectus suos habere, non obstantibus Apostolicis, etiam in generalibus ac provincialibus conciliis editis, constitutionibus, nec non quibusvis etiam confirmatione Apostolica vel quavis alia firmitate roboratis, statutis consuetudinibus ac praescriptionibus; quibus omnibus, perinde ac si de verbo ad verbum hisce litteris inserta essent, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus et derogatum esse volumus, ceterisque in contrarium facientibus quibuslibet. — Volumus autem ut harum litterarum exemplis etiam impressis, manuque Notarii subscriptis et per constitutum in ecclesia-

stica dignitate virum suo sigillo munitis, eadem habeatur fides, quae praesentibus hisce litteris ostensis haberetur.

Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo nongentesimo duodecimo, in festo Exaltationis S. Crucis, XVIII Kalendas octobres, Pontificatus Nostri anno decimo.

A. CARDINALIS AGLIARDI
S. R. E. Cancellarius.

Fr. H. M. CARDINALIS GOTTI
S. C. de Propaganda Fide Praefectus.

VISA
M. RIGGI, *C. A. Not.*

Reg. in Canc. Ap. N.° $\frac{61}{12}$

LITTERAE APOSTOLICAE.

AUGUSTINIANIS RECOLLECTIS SEU DISCALCEATIS CONGREGATIONIS HISPANIAE ET INDIARUM PECULIARIA PRIVILEGIA ET FACULTATES CONCEDUNTUR.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Religiosas familias, quae tum vetustate, tum sodalium in orbe terrarum frequentia, tum praesertim exantlatis laboribus in augenda Dei gloria aeternaque salute hominibus procuranda, optime de Ecclesia sint meritae, de more institutoque Romanorum Pontificum praecipuis honoribus ac privilegiis propensa voluntate decoramus. Nemo itaque ignorat inter sacros huiusmodi coetus iure recensendos esse Augustinianos Recollectos seu Discalceatos Congregationis Hispaniae et Indiarum, qui ad inclytum Ordinem Eremitarum S. Augustini, splendidissimi Ecclesiae luminis, pertinentes, peculiares suos natales venerabili Thomae a Iesu gloriae vertunt, cuius animus in vita ac Passione Ssmi Redemptoris nostri defixus semper fuit, Eumque imitando feliciter expressit. Ex nobili hac origine mirum est quantum praedicta Congregatio brevi processerit; nam non modo in Hispaniis, verum etiam in America meridionali, in Iaponia et in longinquis insulis Philippinis, a doctis sanctisque viris, quorum multi martyrium fecerunt, cohonestata, luculentum apostolici studii ubique dedit testimonium. Quod quidem laudis praeconium cum ceteris eiusdem Congregationis provin-

ciis, tum potissimum est illi tribuendum quae, a S. Nicolao Tolentinate nuncupata, in dictis Philippinis insulis pro viribus adlaboravit ut Christi nomen longe lateque propagaretur. Haec enim provincia, Deo adiuvante, tamquam sacer extitit ignis, quo Recollectorum familia iterum alta, in veteribus regionibus, ubi iniuria temporum oppressa fuerat, magna cum spe revixit, atque uberiores religiosi sui ministerii edidit fructus. Consentaneum igitur esse Romani Pontifices, decessores Nostri, existimarunt, hoc Augustinianae Recollectionis institutum singularibus privilegiis indultisque augere, et Nos eodem consilio permoti, vota ac preces dilecti filii Francisci Sádaba a Virgine Carmeli, Procuratoris generalis, qui novas a Nobis gratias pro hac sua Congregatione flagitavit, benigne excipienda censuimus. Quare Augustinianos Recollectos seu Discalceatos e Congregatione Hispaniae et Indiarum peculiari benevolentia complectentes, eorumque incremento ac prosperitati consulere, quantum in Domino possumus, volentes, praesentium tenore, apostolica auctoritate Nostra, perpetuum in modum concedimus ac largimur, ut in posterum supremus eiusdem Congregationis Moderator, qui huc usque Vicarius generalis appellatus fuit « Prior generalis Ordinis Eremitarum Recollectorum S. Augustini » vocari possit ac debeat. Pari autem auctoritate Nostra concedimus, ut tum huic Priori generali, tum generali memoratae Congregationis Procuratori locus assignetur in Cappella Papali, et respective in functionibus, quibus ex pontificia concessione intersunt ceteri generales Ordinum Moderatores. Denique quo potius benevolentiae Nostrae eidem bene merenti Congregationi exhibeamus documentum, hisce item Litteris potestatem perpetuo facimus, cuius vi praefatus supremus Moderator Augustinianorum Recollectorum eadem facultate polleat, qua ex huius S. Sedis concessionibus utitur dilectus filius Prior generalis pro tempore Ordinis Eremitarum S. Augustini quod ad Sodalitia Ss. Ritae a Cassia et Clarae a Cruce de Montefalco, nec non quod ad sacrum Scapulare Deiparae Virginis a Bono Consilio. Decernentes praesentes litteras firmas validas efficaces semper existere et fore suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Haec vero impertimus, derogantes de Nostro Motu-Proprio diei VII aprilis anno MCMX quod ad necessitatem per supremam sacram Congregationem S. Officii concessas indulgentias recognoscendi, ac non obstantibus Nostra et Cancellariae apostolicae regula de iure quaesito

non tollendo, aliisque Constitutionibus et Sanctionibus apostolicis in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XVI septembris MCMXII, Pontificatus Nostri anno decimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

EPISTOLAE.

I.

AD R. P. HADRIANUM MUNIER, SACERDOTEM E SOC. IESU, OB EDITUM OPUS *Vers l'éternelle beauté;* QUOD LAUDAT, ULTRO EI PERMITTENS UT RELIQUAM EIUSDEM OPERIS PARTEM SIBI DEDICET.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Nihil magis coniunctum humanae dignitati aut ad communem fructum conducibilius cogitari potest, quam quod tibi proposuisti in eo libro qui inscribitur *Vers l'éternelle beauté,* ut cultores maxime spectatoresque bonarum artium ad Verbi divini contemplationem extolleres. Insitum enim natura est homini studium pulchritudinis, eamque, non secus ac verum et bonum, avide et sitienter is persequitur: quamquam hoc etiam in genere, sicut in aliis duobus, non raro, vana rerum opinione ac specie deceptus, aberrat e via. Quam cupidinem et sitim ut Deus in homine ingeneravit, ita non alia demum res expletura est, nisi *ineffabilis pulchritudo* Dei, *cuius,* ut Augustinus ait, *plena visio est summa felicitas.* Quidquid vero vel in hac rerum aspectabilium universitate, vel in naturis ratione praeditis, vel in operibus artium capit animos et cum admiratione delectat, id omne proficiscitur a Verbo Dei, quod cum sit *splendor gloriae et figura substantiae Patris,* omnium, quae praeter Deum sunt, rerum summus est fabricator et primus artifex. Hinc efficitur humanos artifices, si digni hoc nomine velint esse, divinam persequi formam, quae ex creatis rebus elucet, in suo quemque genere, oportere, et eos tanto fore excellentiores, quanto propius ad huius formae similitudinem accesserint. Haec fere sunt sanae aestheticae dogmata, quae tu ex intima christiana philosophia petis magnaque et doctrinae copia et artis elegantia illustras: quae quidem si vulgo teneantur, sane videntur posse ex angusto humilique gyro, in quo nunc versari solent, artes eripere, et novos eis immensosque patefacere campos, in quibus, divino incitatae afflatu, ad sublimia contendant. Itaque perlibenter audimus opus tuum viris peri-

tissimis, vel a catholica sapientia remotis, ut rerum novitate mirabile, valde probari. Quod Nos tibi vehementer gratulamur, eorumque laudes cumulamus Nostris, eo vel magis quia propositum illud Nostrum instaurandi omnia in Christo non exigua ex parte tuus iste labor attingit. Quod autem nuntias hunc a te editum librum, tamquam prooemium habendum esse plurium voluminum, in quibus de beatissima Virgine Matre acturus es, pergratum Nobis nuntias; nec dubitamus tam bonis initiis reliqua fore consentanea. Atque ut appareat quam Nos industriae sollertiaeque confidamus tuae, hoc ultro damus tibi, ut opus, quod polliceris, cum confeceris, nomini Nostro dedicatum in lucem proferas. Interim tibi, dilecte fili, apostolicam benedictionem, quae benevolentiam Nostram testetur divinamque benignitatem conciliet, amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXVII mensis augusti MCMXII, Pontificatus Nostri anno decimo.

PIUS PP. X.

II.

AD ILLUSTREM VIRUM GUSTAVUM THÉRY, CAUSIDICUM, OB QUINQUAGESIMUM MATRIMONII ANNIVERSARIUM.

Il Nous a été bien agréable d'apprendre que vous allez célébrer prochainement le cinquantième anniversaire de votre mariage avec Madame Marie Delcourt, votre très digne épouse, et que, par une protection visible de la Providence, cet heureux événement se produit pour la quatrième fois sans interruption dans votre patriarcale famille.

En cette mémorable circostance d'une vie si noblement et si glorieusement dépensée au service de l'Église et de la patrie, à la défense de leurs intérêts les plus sacrés, que vous n'avez cessé de promouvoir par la maîtrise de votre talent et la sûreté de votre doctrine, entièrement conforme aux enseignement du Saint-Siège, Nous avons à cœur de nous unir à votre joie, à la joie de votre famille et de vos nombreux amis, et de vous exprimer nos sentiments de bienveillance et d'estime.

Comme gage des faveurs divines, Nous vous accordons de tout cœur, ainsi qu'à votre très digne épouse, la bénédiction apostolique.

Rome, le 10 septembre 1912.

PIUS PP. X.

III

AD R. P. D. FRANCISCUM CICERI, EPISCOPUM PAPIENSEM, OB SYNODUM DIOECESANAM AB EODEM HABITAM.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. — Antequam dioecesanam synodum convocares, per litteras manu Nostra scriptas animum tuum confirmavimus humilesque preces Nostras de rei eventu ultro libenterque polliciti sumus. Ex eo igitur testimonio propensae voluntatis Nostrae coniicito quanta cum animi voluptate epistulam acceperimus, a synodali coetu cui praeeras, ad Nos nuperrime datam. Quam cum perlegeremus, intelleximus te optimum consilium feliciter ad effectum deduxisse, et dioecesis tuae clerum, ut sacrorum administros Ecclesiaeque filios decet, perfecte Nobiscum sentire, huiusque apostolicae Sedis esse observantissimum. Quod mirandum non est, cum sit cognitum ad Pastoris formam educi sacerdotum animos. At gratulamur tamen tibi, venerabilis frater, cupimusque ut cum istis laboris tui sociis et consortibus gratulationes Nostras communices.

Quod autem nuntiabatis, sanctum vobis fore, in conventu foederatarum e dioecesi societatum qui synodum consecuturus esset, iis omnibus obtemperare quae ad hunc diem de *populari actione*, quam vocant, apostolica Sedes decrevit, id Nobis, cum valde placuit, tum uberrimorum fructuum auspicium continere visum est. Quemadmodum enim, qui *disciplinam* abiiciunt, *vacua est spes illorum, et labores sine fructu, et inutilia opera eorum*, sic, qui modestissime parent, eos Deus ad maxima quaeque adiuvat roboratque virtute sua. Huius profecto efficientiam, quam Ecclesia eo maiorem experta est quo vehementius in eam invidiae flamma identidem exarsit, velit Deus copiosius hodie proferre, cum plus egemus. Qua in spe et exspectatione iure vos estis, eruntque omnes qui animo recolant, ut vos facitis, Ecclesiam, sexdecim ante saecula, libertatis pacisque munera tunc divinitus esse adeptam, cum eam ethnici imperatores insectatione ac caedibus prope deletam putarent. Catholico autem nomini prosperiorem rerum cursum non obscure portendit, quemadmodum recte scribitis, ardor ille animorum in augustissimum Eucharistiae sacramentum, qui ubique gentium excitatur, et, sollemnis conventus causa qui Vindobonae habetur, mirifice hisce diebus conflagrat; fieri enim non potest, quin communem pietatem, eandemque tam fervidam, largiore Deus in Ecclesiam supernorum

munerum effusione rependat. Quorum participes vos efficiat apostolica benedictio, quam tibi, venerabilis frater, et clero populoque tuo, paternae benevolentiae testem, amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XII mensis septembris, anno MCMXII, Pontificatus Nostri decimo.

PIUS PP. X.

IV.

AD R. P. D. IOANNEM CUTHBERTUM HEDLEY, NEOPORTENSIUM EPISCOPUM, QUINQUAGESIMO SACERDOTII EIUS ANNO FELICITER RECURRENTE, GRATULATIONIS ERGO.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. – Te propediem celebraturum annum sacerdotii quinquagesimum et sanctae laetitiae socios non Benedictinos tantum habiturum sodales, sed et omnes Angliae Antistites ac prope universos Angliae catholicos, iucunde Nos scito accepisse. Tanta enim voluntatum significatio haud dubie ostendit in excelso loco sitam esse laudem tuam, eamque ita omnes percellere, ut omnium egregium sit de te, de tua vita, virtute iudicium. Rectum quidem iudicium; cum, et rebus et perpolitae orationis elegantia praeclara, edita a te scripta recte noverimus, cumque probe compertum habeamus quo monasticae perfectionis studio, qua consilii gravitate, qua pastorali florueris ac floreas sollicitudine. Quare non absimili Nos opinione paternaque affecti caritate, tuum, venerabilis frater, omniumque tecum laetantium gaudium libenter communicamus ac de mutuo studio gratulamur utrisque. Benevolae caritatis Nostrae testimonium addat, volumus etiam calix sacrificalis, quem libet ad te dono mittere una cum apostolica benedictione, quam caelestium auspicem donorum tibi, venerabilis frater, dioecesis tuae clero populoque peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XII septembris MCMXII, Pontificatus Nostri anno decimo.

PIUS PP. X.

S. CONGREGATIO S. OFFICII

(SECTIO DE INDULGENTIIS)

I.

CONCEDITUR INDULGENTIA PLENARIA IN HONOREM BEATAE MARIAE VIRGINIS IMMACULATAE, PRIMO SABBATO CUIUSLIBET MENSIS LUCRANDA.

(*Ex audientia Sanctissimi, die 13 iunii 1912*).

Sanctissimus D. N. D. Pius div. Prov. Pp. X, ad augendam fidelium devotionem erga gloriosissimam Dei Matrem Immaculatam, et ad fovendum pium reparationis desiderium, quo fideles ipsi cupiunt quandam exhibere satisfactionem pro execrabilibus blasphemiis quibus Nomen augustissimum et excelsae praerogativae eiusdem beatae Virginis a scelestis hominibus impetuntur, ultro concedere dignatus est, ut universi qui primo quolibet sabbato cuiusvis mensis, confessi ac sacra Synaxi refecti, peculiaria devotionis exercitia in honorem beatae Virginis Immaculatae in spiritu reparationis ut supra, peregerint, et ad mentem summi Pontificis oraverint, Indulgentiam plenariam, defunctis quoque applicabilem, lucrari valeant. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

M. CARD. RAMPOLLA.

L. ✠ S.

† D. Archiep. Seleucien., *Ads. S. O*

II.

DECRETUM

CIRCA INDULGENTIAS FESTIS BEATORUM ADNEXAS.

Supremae sacrae Congregationi S. Officii sequentia proposita sunt dubia, quae versantur circa indulgentias in festis Beatorum concessas, quando haec transferuntur, nimirum:

I. An, translato in perpetuum festo alicuius Beati quod externa solemnitate non gaudet, transferatur quoque indulgentia concessa ecclesiis Ordinis regularis in casu tantum quo huiusmodi indulgentia concessa sit intuitu Beati eiusque expresso nomine, an etiam in casu quo non fuerit concessa intuitu Beati, id est non eius expresso nomine, sed tantum affixa diei qua eius festum celebratur?

II. Et quatenus affirmative ad primam partem: Num translatio locum habere debeat, tam si festum pro universo Ordine, quam si pro aliqua tantum regulari provincia vel singulari conventu peragatur?

III. Num translatio indulgentiae locum habeat, si reposito in aliam diem fixe festo Beatorum, eorum solemnitas externa in antiquo die, ut ante officii repositionem perpetuam, affixa perseveret in populo?

IV. An quando festum Beatorum ordinis S. Francisci celebratur a variis familiis franciscalibus, non tamen eodem die sed diverso, Tertiarii saeculares lucrari valeant indulgentiam eidem festo adnexam, die quo festum illud celebratur ab ea familia cui ipsi subsunt, etiam si in proprio indulgentiarum summario alio die adquirenda designetur?

V. An Tertiarii, si eorum sodalitas erecta est in ecclesiis franciscanis quae festa Beatorum impedita in aliam perpetuo die translatam celebrant, in die tantum translationis indulgentiam plenariam consequi valeant?

VI. An Tertiarii, qui ecclesiam ubi sodalitas erecta sit non habere possunt, ideoque valent indulgentiam eiusmodi in qualibet ecclesia franciscali promereri, possint pluries eandem indulgentiam adquirere, si festa in diversis ecclesiis diverso die fixe recolantur?

Quibus dubiis mature perpensis, Emi Patres una mecum generales Inquisitores, feria IV, die 12 iunii 1912, dixerunt:

Ad I. Affirmative ad primam partem; negative ad secundam.

Ad II. Servetur Decretum S. C. Indulgentiarum, *Ianuen.*, 12 ianuarii 1878.

Ad III. Negative, iuxta Decretum S. C. Indulgentiarum, *Urbis et Orbis*, 9 augusti 1852.

Ad IV. Poterunt Tertiarii, pro lubito, eam lucrari die in summario designato, vel die quo festum recolitur ab ea familia cui ipsi subsunt: ita tamen, ut semel tantum a singulis indulgentia adquiri possit.

Ad V. Provisum in praecedenti.

Ad VI. Negative.

Et feria V, die 13 iisdem mense et anno, Ssmus D. N. D. Pius divina providentia Pp. X, in solita audientia R. P. D. Adsessori S. Officii impertita, supra relatas resolutiones Emorum Patrum benigne approbare dignatus est.

M. Card. Rampolla.

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Seleucien., *Ads. S. O*

S. CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

I.

QUOAD COMMUNIONEM INFIRMARUM IN MONASTERIIS CLAUSURAE PAPALIS.

Edito a S. C. Concilii, die 20 decembris 1905, Decreto *Sacra Tridentina Synodus*, quo inter alia praescribitur ut *Communio frequens et quotidiana praesertim in religiosis Institutis cuiusvis generis promoveatur*, earum consulendum quoque erat sorti infirmarum quae intra septa monasteriorum clausurae Papalis decumbunt; quum ipsa clausura, prout determinatur in iure canonico vigenti, aliquod in praxi videretur parere incommodum ad frequentiorem earum aegrotantium Communionem, praesertim ex eo quod *regulariter* nonnisi confessarius et in eius defectu capellanus, et, si sacerdos sit regularis, a socio comitatus, monasterii claustra ingredi valeat ad Sacramenta infirmis ministranda.

Quare Emi ac Rmi Patres Cardinales S. C. de Religiosis, occasione arrepta quorumdam dubiorum quae ad rem proposita fuerant, die 30 augusti 1912, in plenario coetu ad Vaticanum habito, quoad Communionem infirmis deferendam in monasteriis clausurae Papalis, sequentia decernere existimarunt, nempe: In defectu confessarii vel capellani tertius sacerdos, etiam regularis, licet sine socio, legitime vocatus de licentia episcopi, qui pro hac licentia nomine ipsius episcopi concedenda etiam abbatissam seu superiorissam habitualiter designare poterit, sacram Communionem infirmis valeat deferre Religiosis, quae ad ecclesiae crates descendere nequeunt. Oportet autem ut quatuor religiosae maturae aetatis, si fieri possit, ab ingressu in clausuram usque ad egressum, sacerdotem comitentur, qui sacram pyxidem aliquas consecratas particulas continentem deferre, sacram Communionem administrare, reverti ad ecclesiam, eamdemque sacram pyxidem reponere debet, servatis rubricis a Rituali Romano pro Communione infirmorum statutis.

Et hanc Emorum Patrum sententiam et resolutionem Ssmus Dominus noster Pius Papa Decimus, ad relationem subscripti Secretarii, die 1 septembris 1912 ratam habere et confirmare dignatus est. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae ex Secretaria sacrae Congregationis de Religiosis, die 1 septembris 1912.

Fr. I. C. Card. Vives, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesinus, *Secretarius.*

II.

DUBIUM QUOAD INDULTA ABSTINENTIAE ET IEIUNII RELATE AD RELIGIOSOS.

Rmus D. Antonius Fiat, Superior generalis Congregationis Missionis et Filiarum a Caritate, a S. C. de Religiosis sequentis dubii solutionem expostulavit, nimirum:

Utrum in indultis apostolicis, quibus mitigationes vel dispensationes conceduntur ab abstinentia et ieiunio in regionibus intra et extra Europam, praesertim in America Latina, comprehendantur Familiae religiosae ibi degentes.

Emi autem ac Rmi Patres Cardinales sacrae eiusdem Congrega-

tionis, in aedibus Vaticanis adunati die 30 augusti 1912, re maturo examine perpensa, responderunt:

I. Affirmative quoad abstinentiam et ieiunium a lege Ecclesiae generali praescripta, nisi ab indulto excludantur religiosi.

II. Negative quoad abstinentiam et ieiunium a propriis Regulis et Constitutionibus statuta, nisi in indulto expresse de hac dispensatione mentio habeatur. Non servantes igitur huiusmodi abstinentiam et ieiunium, transgrediuntur quidem Regulam et Constitutionem, non autem legem Ecclesiae; ideoque culpam tantum et poenam incurrunt a Constitutionibus vel Regulis statutam.

III. Quoad vero Religiosos in America Latina degentes, standum novissimo Indulto per Secretariam Status concesso, die 1 ianuarii an. 1910.

Quas Emorum DD. Cardinalium responsiones Ssmus Dominus noster Pius Papa X, ad relationem infrascripti Secretarii, die 1 septembris 1912 adprobare et confirmare dignatus est.

Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae ex Secretaria sacrae Congregationis de Religiosis. die 1 septembris 1912.

Fr. I. C. Card. Vives, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesinus, *Secretarius.*

III.

DUBIUM QUOAD RELIGIOSOS VOTORUM SOLEMNIUM DEGENTES AD TEMPUS EXTRA CLAUSTRA.

Quaesitum est ab hac sacra Congregatione negotiis religiosorum Sodalium praeposita, utrum Religiosus, habitu regulari dimisso, extra claustra ad tempus degens indulto apostolico, cum facultate ab episcopo obtenta celebrandi Missam et alia opera sacerdotis propria peragendi, subsit eidem Ordinario. ita ut episcopus habeat in eum iurisdictionem et auctoritativam et dominativam potestatem, quamvis in Rescripto desit consueta formula: Ordinario loci subsit in vim quoque solemnis obedientiae voti.

Emi autem ac Rmi Patres Cardinales sacrae eiusdem Congregationis, in plenariis Comitiis ad Vaticanum adunatis die 30 augusti 1912, praehabito duorum ex officio Consultorum voto, et re mature perpensa, responderunt:

Affirmative, facto verbo cum Sanctissimo.

Sanctitas porro Sua, ad relationem infrascripti Secretarii, die 1 septembris 1912 responsionem Emorum Patrum adprobare et confirmare dignata est. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae ex Secretaria sacrae Congregationis de Religiosis, die 1 septembris 1912.

Fr. I. C. Card. Vives, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesinus, *Secretarius.*

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

NOMINATIONES EPISCOPORUM.

Brevibus apostolicis nominati sunt:

19 augusti 1912. — *Episcopus Rockhamptonensis in Australia,* R. D. Ioseph Shiel.

— *Episcopus titularis Elaenae et Vicarius apostolicus Kiam-si orientalis in Sinis,* R. D. Ioannes Ludovicus Clerc-Renaud, e Congregatione Missionum.

21 augusti. — *Episcopus titularis Tanagrensis et Vicarius apostolicus novi vicariatus Marianensis et Carolinensis,* R. P. Salvator a Wieden, in saeculo Petrus Walleser, presbyter Ordinis Fratrum Minorum Capulatorum.

SACRA ROMANA ROTA

COLONIEN.

NULLITATIS MATRIMONII (HOSPELT-BERNARDTH).

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno nono, die 10 iunii 1912, RR. PP. DD. Iosephus Mori, Ponens, *Fridericus Cattani et Antonius Perathoner, Auditores de turno, in causa* « Colonien. - Nullitatis matrimonii », *inter instantem pro appellatione adversus sententiam Rotalem diei 27 augusti 1910,* Antonium Hospelt, *repraesentatum per legitimum procuratorem Cristophorum Astorri advocatum, et* Ludovicam Bernardth, *interveniente et disceptante in causa vinculi Defensore ex officio, sequentem tulerunt sententiam.*

Antonius Hospelt, catholicus, filius divitis mercatoris in urbe Coloniensi, natus die 23 octobris 1882, cum viginti annos ingressus, seu anno 1892, servitium militare voluntarium expleret in urbe Argentoratensi, vulgo Strasburgo, turpem relationem cum quadam muliere evangelicae sectae addicta contraxit, cui nomen erat Ludovica Bernardth. Haec omnibus artibus incautum iuvenem, conscia eius divitiarum, sibi devincire studuit, non exclusa etiam sponsalitia fide sese in uxorem ducendi.

Re ad patrem Antonii delata, hic omnem lapidem movit ut filium ab exosa consuetudine, quam timebat matrimonio sanciri posse, detereret, comminata etiam exhaeredationis poena, quam recentes germanicae leges parentibus permittunt contra filios malos, si ad sanam frugem non rediret. Verum patris tentamina in irritum cessere, ob auctum de die in diem amoris aestum, quo Antonius illaqueatus evaserat. Perfunctus militari servitio et diversus per aliquot dies apud suos parentes in urbem Coloniensem, exinde Antonius urbem Basileam commeavit apud Ludovicam, ibique 14 dies remansit. Durante hac brevi commoratione tum quidam Honauer mulieris propinquus tum quidam Stubinger eiusdem amicus suis consiliis et instigationibus auctores extitere, ut Antonius, iam die 26 octobris 1903 maior effectus, et Ludovica impeditas nuptias celebratum pergerent in Londinensem urbem ad patris obstacula vitanda et mulierem a vexationibus eiusdem liberandam.

Res a sententia cessit; quandoquidem Ludovica et Antonius die 2 novembris 1903, Londinum pervenerunt et, cum omnia ad nuptias parata essent, ope cuiusdam Tunk die 4 eiusdem mensis matrimonium coram officiali civili initum est. Peracta matrimonii celebratione, neoconiuges in urbem vulgo Carlsruhe profecti sunt, ibique maritali vita instaurata, usque ad aestatem insequentis anni 1904 insimul cohabitationem produxerunt.

Hoc matrimonium, ut facile praevideri poterat, infaustos sortitum est exitus; brevi enim inter coniuges iurgia et discordiae exoriri coeperunt, quae ita progressae sunt ut consortium coniugale fere impossibile redditum fuerit.

Quocirca Antonius primo, sub finem mensis iunii anni 1904, querelam contra Ludovicam instituit apud locale tribunal civitatis Carlsruhe pro obtinendo divortio ab uxore, cui tamen actioni mense novembri subsequenti nuncium misit. Mense iunio sequentis anni 1905, vir querelam iteravit, et idem tribunal sub die 14 iulii 1906 divortium admisit ex culpa viri seu actoris, reiecta huius querela et admissa actione reconventionali uxoris. Ab hac sententia Antonius appellavit ad tribunal secundae instantiae, quod die 20 maii 1908 divortii admissionem ex utriusque culpa decrevit.

Obtenta divortii sententia, Antonius novas cupiens inire nuptias cum catholica puella Maria Asbach, cui amore devinctus erat usque a primis annis et quem affectum non interceperat etiam durante matrimoniali consuetudine cum Ludovica, actionem nullitatis ex defectu consensus instituit apud curiam Coloniensem contra matrimonium Londini contractum, et curia Coloniensis, praevia processus instructione aliisque de iure praemittendis, per sententiam diei 22 aprilis 1909 in actoris vota concessit, qui dein, adhuc iudicio pendente, lege ecclesiastica contempta, Mariae Asbach civiliter nupsit.

Ab hac sententia Sacramenti vindex Coloniensis directe ad H. S. Tribunal appellationem interposuit et die 27 augusti 1910, causa disceptata sub consueta rogandi formula *An constet de nullitate matrimonii in casu*, responsum prodiit Antonio adversum, nempe *Negative*. Peracta ab eius patrono ad secundum turnum provocatione et novo suppletivo processu instructo, causa iterum in disceptationem redit sub sequenti dubio: *An sententia Rotalis diei 27 augusti 1910 sit confirmanda vel infirmanda in casu.*

Ad ius quod attinet. – Rmi Patres sequentia considerarunt. In locis in quibus caput *Tametsi* Concilii Trid. non est publicatum, ut in Anglia,

in Saxonia, in civitate Argentinensi et aliis regionibus quas enumerare solent canonistae, vel ad quas extensum est privilegium Benedictinae declarationis quoad matrimonia mixta, validitas matrimonii regitur iure decretalium et attenditur inter partes consensus, dummodo aliud canonicum non obstet impedimentum, iuxta illud: « Consensus facit matri- « monium et non concubitus »: et dummodo contrahentes intentionem habeant verum matrimonium contrahendi seu consensus praestitus fuerit maritalis. Christus enim Dominus naturalem contractum matrimonii elevavit ad dignitatem sacramenti et pro christianis sacramentum et contractus sunt unum et idem et inter se inscindibilia. Posita autem hac doctrina matrimonia civilia celebrata in locis non Tridentinis coram officiali civili sunt vera matrimonia, dummodo contrahentes non habeant intentionem perficiendi meram civilem caeremoniam.

Ad rem Wernz (*Ius matr.*, p. 326): « Contrahentes sponsi sive catho- « lici sive acatholici baptizati, qui lege Tridentina non sunt adstricti in « mere civili matrimonii celebratione, etsi illicitum, tamen validum ineunt « matrimonium, dummodo intentionem habeant verum contrahendi « matrimonium neque aliud obstet canonicum impedimentum: at si « civilem tantum velint performare caeremoniam, quam ex ipsorum « intentione sequatur in ecclesia coram ministro cultus verus contra- « ctus matrimonialis, religiose celebrandus, omni valore caret matrimo- « nium civile. Quare his locis matrimonia civilia nequaquam valida sunt « propter formam legemque civilem servatam, neque absolute et simpli- « citer, sed cum clausula: " Dummodo constet de mutuo eorum con- « sensu „ i. e. coniugum, ad tramites antiqui iuris Decretalium » cfr. Card. Gasparri, *De matr.*, tom. 2, ed. 1904, n. 1526.

Iam vero contrahentes Hospelt et Bernardth lege Tridentina non erant adstricti ratione loci in quo celebratum est matrimonium, nempe Londini, quia inibi sicuti in Anglia et Scotia ea lex non est recepta, sed neque tenebantur ratione loci in quo prius commorati sunt sponsi antequam Londinum pergerent. Sane in themate est sermo de matrimonio mixto, at Antonius, utpote civis Coloniensis, privilegio exemptionis quoad matrimonia mixta utebatur ex declaratione Pii VIII, diei 25 martii 1830, ad archiepiscopum Coloniensem et episcopos Treviren., Paderbonen. et Monasterien. « Nunc autem per nostras has litteras volumus « et mandamus ut matrimonia mixta quae post hac (a die 25 martii 1830) « in vestris dioecesibus contrahi contingat non servata forma Tridentina, « si eisdem nullum aliud obstet canonicum impedimentum, pro ratis « ac veris coniugiis habeantur, prout nos auctoritate nostra apostolica « matrimonia eadem vera et rata fore declaramus et decernimus ».

Eodem privilegio fruebatur compars Ludovica evangelicae sectae addicta, ut bene ostendit appellata sententia, ac Antonius Hospelt. Unde inutiliter hoc matrimonium impeteretur ex vitio clandestinitatis, et Antonii defensor hanc provinciam relinquere coactus est.

Secundo Rmi Patres adverterunt pro huiusmodi matrimoniis, initis non servata forma Tridentina, militare praesumptionem circa eorum validitatem, dummodo constet de matrimoniali consensu inter coniuges: « Si contrahentes - ait Lemkuhl, *Theol. mor.*, II, n. 692, 3 - aut alteruter « eorum matrimonium ecclesiasticum a civili distingui norunt, atque in « civili matrimonio merum civilem actum exercere intendunt (quod non « possunt non intendere si ipsis, licet falso, persuasum est se verum « matrimonium inire non posse), matrimonium validum non contrahunt. « Si autem solum dubitantes vel etiam putantes se non posse contra- « here, volunt tamen ambo, quantum possunt, verum matrimonium « inire, matrimonium valet ». Et proprius ad rem haec tradit Aichner, *Compend. Iur. Eccl.*, ad 10, pag. 692, nota 32: « Disputatum est an « matrimonia mixta civiliter contracta valida sint in regionibus in quibus « non viget impedimentum clandestinitatis. Vera responsio est ipsa esse « valida in dictis locis, nisi constet contrahentes intendere voluisse per « contractionem coram magistratu civili solummodo caeremoniam civi- « lem peragere, et postea coram parocho proprio matrimonium eccle- « siasticum perficere. Nam, hoc probato, nullum esset matrimonium « civile. Ergo praesumptio stat pro valore, sed haec non est praesumptio « iuris et de iure, quae probationem contrariam excludat, sed mera « praesumptio iuris quae eam admittit ». Haec doctrina respondet declarationibus S. Officii, dierum 2 decembris 1866, 6 septembris 1876 et 2 iulii 1892, in quorum postrema ad archiepiscopum Coloniensem edicitur: « Praesumptionem stare non pro nullitate, imo vero pro vali- « ditate utrorumque matrimoniorum (idest mixtorum), sive civiliter sive « coram ministro acatholico clandestine contractorum, quae ibidem a « iure Tridentino eximuntur ». Nec alia est etiam doctrina huius S. Tribunalis in una *Argentinen. Nullitatis Matr.* coram Heiner; inibi haec traduntur: « Quare in omni casu praesumi potest vel debet protestantium « matrimonia, coram magistratu civili contracta, esse valida, nisi aliud « impedimentum dirimens obstet. Idem in genere dicendum est relate « ad Germaniam de matrimonio mixto contracto in locis non Tridentinis, « sive decretum *Tametsi* de facto, propter omissionem publicationis, vim « legis non habuerit, sive quoad matrimonia acatholica et mixta per « extensionem declarationis Benedictinae a Sede apostolica derogatum « fuerit. Quia in hisce locis quivis consensus matrimonium efficit, prae-

« sumendum est etiam partem catholicam quae ecclesiastici matrimonii « celebrationem negligat, saltem coram magistratu civili verum matrimo- « nium inire intendisse. Verum si quis affirmat matrimonium suum civili- « ter contractum nihilominus esse invalidum, haec assertio probari debet ».

Tertio, Rmi PP. adnotarunt, cum in dictis matrimoniis ex allegatis iuribus praesumptio militet pro validitate, coniugum confessionem, et a fortiori unius tantum, etiamsi iuratam, non sufficere ad vinculi dissolutionem declarandam, nedum quia reiicitur ex instruct. Austriaca quoad causas matrimoniales art. 148, sed etiam quia non admittitur iuxta supra citatam declarationem S. Officii an. 1866 (Cfr. Vering., *Archiv.*, V, 41, p. 294), quae ita se habet: « A suprema S. C. S. Officii examinatum « est quod die 7 iunii huius anni proposuisti dubium super validitate « matrimonii an. 1863 Bonnae initi a Titio et Sempronia. Ambigi non « potest matrimonia mixta in ista tua dioecesi non servata forma Con- « cilii Tridentini, ideoque civiliter tantum contracta, ut tu ipse probe « advertis, vi Brevis Pii VIII diei 25 martii 1830, esse valida. Nihilo- « minus in dubio a te exposito agitur de casu particulari, qui, inspe- « ctis omnibus adiunctis, expendi debet, et agitur de causa matrimo- « niali quae iuxta acta formaliter assumpta diiudicari debet. Hinc « Emi Patres Cardinales una mecum Inquisitores existimarunt tum virum « tum mulierem ad formale examen revocare, ut iurisiurandi sancti- « tate deponant utrum absque praesentia parochi verum se matrimo- « nium inire reputaverint an non; et quatenus id non reputassent, affir- « mationem suam, quo melius poterunt, enitantur probare ». Ergo pro declaratione nullitatis matrimonii civiliter initi non sufficit affirmatio coniugum se reputasse non inire verum matrimonium, sed hoc debet concludenter probari.

In facto. - Post hoc Rmi Patres ad factum expendendum gressum facientes, praemisso quod in casu quaestio est de matrimonio mixto et quod neuter ex contrahentibus ex alias animadversis adstringebatur lege Tridentina, retinuerunt non satis esse probatum, sive ex deductis in primo processu sive in suppletivo, Antonium in celebratione Londini facta matrimonii tantum intendisse civilem caeremoniam et non potius verum matrimonium, proindeque adhuc manente praesumptione pro valore initi connubii, concluserunt pro confirmatione appellatae sententiae.

Re quidem vera tota quaestio in praesens ad hoc reducitur, nempe ad investigationem utrum in controverso matrimonio adstiterit verus consensus maritalis, vel contrahentes potius tantum intenderint caeremoniam civilem et non verum matrimonium inire.

Profecto contrahentes erant de iure habiles; at Antonius excipit se ignorasse matrimonium civile Londini contractum potuisse valere etiam coram Ecclesia: « Facendo il matrimonio civile con la Bernadth, io non « avevo affatto cognizione del fatto che il matrimonio semplicemente « civile, anche senza celebrazione ecclesiastica, fosse valido anche avanti « la Chiesa ».

Sed haec ignorantia vel iuris error de se non est sufficiens ad excludendum consensum in verum matrimonium ex sequenti ratione, quam tradit Sanchez (*De matr.*, lib. 2, diss. 33): « Quia si haereticus « credat baptismum esse rem irrisoriam nihilque valere, vere baptizat « si vere intendit facere quod potest et intendit Ecclesia, ut fatentur « omnes, et ita cum errore valoris baptismi est compossibilis consensus; « ergo similiter in nostro casu, quamvis hi errent credentes non valere « matrimonium, possunt habere legitimum consensum, eumque habent si « intendant facere quod possunt et intendit Ecclesia »; et inferius auctor addit coniugibus hunc consensum impugnantibus in foro externo non credi. « Observandum est in foro externo his non adhiberi fidem si nega- « rent se consensisse, secus in foro conscientiae ». Unde in themate Antonius deberet positive demonstrare se limitasse intentionem seu consensum ad meram caeremoniam civilem vel prosecutionem concubinatus, quod non valet perficere.

Idem etiam tradit Carriere (*De Matr.*, p. 329 et seqq.): « Vel ille qui « se impedimento ligatum existimabat, ita animum habebat idea impedi- « menti detentum, adeoque sibi persuaserat se actu nubere non posse, ut « ne ad illud quidem volendum cogitaret et solummodo concubinatum « quaereret, et tunc irritum est matrimonium, quia evidens est non « adesse consensum necessarium. Vel sive ex ignorantia sive ex inad- « vertentia voluit revera et intendit matrimonium contrahere, ita ut cen- « seri possit illud voluisse quantum in se erat, et tunc valet matrimo- « nium, quia voluntas contrahendi est voluntas praedominans vel « alligatur conditioni de praesenti, quae, cum existat, statim voluntas « sortitur suum effectum ».

Age vero, si attendantur tum depositiones contrahentium, tum facta quae praecesserunt vel comitata vel subsecuta sunt impugnatum matrimonium, adeo scatet de maritali praestito consensu ut praesumptio dici possit conversa in veritatem. Interim ad controversiae claritatem sedulo distinguenda venit causa contractus in specie ab eius obiecto. Causa est motivum impellens ad contrahendum, obiectum est mutua corporum traditio ad prolem procreandam, seu consortium omnis vitae, uti aiebant Romani, et hic contractus est mere consensualis; unde illud axioma: « matri-

« monium facit consensus, non concubitus », quod viguit iure Decretalium, et post caput *Tametsi* in locis non tridentinis usque ad novissimum decretum *Ne temere*. Ratio impellens in casu ex parte Antonii fuit praecipue timor, ne eum pater exhaeredaret iuxta leges civiles germanicas recentes, dantes hanc facultatem parentibus in filios discolos; ex parte mulieris liberatio a molestiis vexationis qua premebatur a patre eiusdem Antonii, vel etiam, si lubeat, aucupatio divitiarum quibus florebat Antonius, sed hoc nil commune habet cum quaestione consensus seu eius obiecto.

Hisce declaratis Rmi Patres existentiam maritalis consensus primo firmari arguerunt ex depositione coniugum in iudicio formiter emissa. Ex toto contextu depositionis Ludovicae id constat et tantum satis sit sequentia allegare verba: « Io naturalmente l'ho ritenuto come un vero « matrimonio, per mezzo del quale noi ci dovevamo appartenere per « sempre come marito e moglie. Nel tempo stesso sono convinta che « Antonio Hospelt diede l'istessa importanza all'atto civile come gli « diedi io. Nel giorno del matrimonio egli mi disse: " Ecco, moglietta, « adesso siamo uniti per la morte, adesso nulla ci può più separare „ ». Quis negare poterit ex hisce verbis non apparere de consensu vere maritali praestito ab uxore? Ad hoc addendum quod ipsa, in suis litteris ad Antonium scriptis in mense antecedente matrimonium, eum vocat non semel maritum.

De eodem maritali consensu constat similiter ex Antonii depositione: « La Lucia Bernardth – ipse ait – si ritenne in base al matrimonio « fatto a Londra come mia vera moglie, come anche io mi ritenni per « suo vero e legale marito. Non si è parlato mai tra noi di matrimonio « ecclesiastico: la Bernadth non aveva religione affatto ». Si itaque Antonius sese retinuit non solum ut legalem sed etiam uti verum maritum, profecto dicendum est ipsum non intendisse exclusive caeremoniam civilem sed etiam verum consensum in matrimonium praestitisse. Neque id enervatur, ut alias notatum est, ex facto quod ipse de matrimonio ecclesiastico non cogitavit, vel quod ignorabat matrimonium esse posse validum quamvis non celebratum coram Ecclesia, sed tantum coram civili magistratu, nam haec inadvertentia vel ignorantia rei naturam destruere vel immutare non valet, ut ait Card. D'Annibale, *Sum. Theol.*, V, 3, n. 488, in nota n. 45, ed. ul.: « Non obstat opinio quae apud illos (Orientales « graeci ritus) iamdiu invaluit matrimonia celebrata sine parocho et « duobus testibus nullius momenti esse, quia falsa nostra existimatio « rei veritatem non mutat, quo iure utimur, quin imo exinde iure « inferri potest praestito consensui nullam limitationem fuisse apposi- « tam ». Nec item dici potest Antonium intendisse unionem solubilem

iuxta legem civilem in dando consensu. Nam a iudice interrogatus: « Ha « lei riflettuto prima del matrimonio e si è reso conto che cosa sarebbe « stato più tardi di lei e se lei sarebbe stato sempre con Luisa Ber- « nardth? », ipse respondit: « Io non vi ho riflettuto: io ero terribil- « mente innamorato di lei, e la volevo proteggere dalle insidie di mio « padre ». Idem dicendum est de dubiis in eo exortis, circa intentionem ex parte Ludovicae: « Quantunque io non ritenessi per vere le espres- « sioni dette dalla Bernardth, pur mi vennero forti dubbi sulla inten- « zione onesta della medesima ». Sed ipse erat amoris aestu obcoecatus, et exorta proinde dubia animum eius mutare non valuerunt. Nec demum argui licet in Antonio contraria intentio perpetuitati initi matrimonii cum Ludovica, ex facto quod ipse post initum civile matrimonium voluit ducere Mariam Asbach, quam iam ab adolescentia amabat.

Haec enim cum ista muliere relatio, qualiscumque fuerit, nonnisi Antonii levitatem et inconstantiam designat, quae animi levitas et inconstantia etiam maior deprehenditur, si attendatur Antonium post celebratum matrimonium cum aliis quoque mulieribus conversatum fuisse.

Item Rmi Patres retinuerunt Antonium nullimode iuvari posse in instituta actione a novis testium depositionibus vel declarationibus. Quod enim eius mater dicit: « Ebbi sempre la convinzione che la rela- « zione di mio figlio con la Bernadth, non fosse un matrimonio valido »; hoc tantum eius opinionem exprimit. Idem dicendum de depositionibus parochorum Kremer, Steinberg et Ditges stantium pro nullitate controversi matrimonii, vel referentium hanc opinionis praevalentiam in catholicis Germaniae quoad matrimonia civiliter inita in locis non tridentinis absque ecclesiastica forma: proindeque haec destruere non valent exceptiones factas in appellata sententia contra depositiones testium in primo processu.

Idem senserunt de nova depositione facta a teste advocato Wirt ad minuendam credibilitatem reae conventae Ludovicae non satis suffragante, circa quoddam privatum colloquium quod ipse habuerat cum Ludovica die subsequente, nempe die 15 decembris anni 1908, eius examini coram iudice delegato in civitate Carlsruhe. « In questo colloquio « ella mi raccontò fra l'altro di avere deposto nell' interrogatorio, che « dopo il matrimonio civile a Londra, essa partì con l'Hospelt alla volta « di Carlsruhe, con l'intenzione di fare le pratiche per il matrimonio « religioso, secondo le prescrizioni della Chiesa cattolica. Ella ritenne « questa deposizione come dannosa per l'Hospelt (quam circumstantiam « Antonius in iudicio denegavit). Nello stesso tempo disse che era stata « consigliata a presentare lettere, il cui contenuto sarebbe stato pari-

« menti dannoso per lui. Dichiarò inoltre di essere pronta a non pre-
« sentare al processo le lettere e così deporre a vantaggio di lui, se fosse
« stata corrispondentemente soddisfatta. Disse poi di voler andare dal
« signor Cardinale, se non venisse finanziariamente soddisfatta ». Hae siquidem litterae a Bernardth fuerunt exhibitae, ut testis refert in prima depositione, et non apparet ullam fuisse datam compensationem; neque Bernardth de hac circumstantia in iudicio fuit interrogata. Quare Rmis Patribus allata testis relatio non tanti ponderis visa fuit ut evertere possit depositiones iudiciales Ludovicae, quae utpote stantes pro valore matrimonii fruuntur iuris favore iuxta art. 149 citatae instructionis Austriacae.

Eumdem calculum Rmi Patres putaverunt esse adiiciendum argumento defensoris et deducto sive ex secreta relatione, ut ut iurata, morum investigatoris Adrian circa inhonesta facta vel dolos Ludovicae ad illaqueandos libidine viros, vel literis secretis Heineman a patre Antonii rogati ad mores mulieris et vitam investigandam et exosum matrimonium impediendum. Hae quidem turpitudines revelant malum animum Ludovicae, sed in causa matrimoniali obstare nequeunt quominus ipsa ut rea conventa audiatur et eius depositiones recipiantur, quoadusque ipsa de mendacio non convincatur. Neque obtendi valet ipsam verum maritalem consensum praestare nequivisse, tum quia erat pluribus viris iam desponsata, tum quia pertinebat ad sectam evangelicam quae matrimonii solubilitatem admittit. Verum hoc ultimum idest erronea persuasio Evangelicorum circa matrimonii solubilitatem eorum matrimonia irritare non valet, quia ipsi intendunt celebrare matrimonium iuxta voluntatem Christi, qui illud indissolubile instituit, et generalis persuasio absorpta manet a praedicta intentione (cfr. Benedict. XIV, *De synod. dioec.*, lib. 13, c. 21 et Gury cum notis Ballerini v. 2, pag. 723 in nota). Unicus casus, iuxta decisionem S. Officii diei 2 dec. 1680, est si huiusmodi intentio foedandi vel solvendi matrimonium sit in pactum deducta vel cum ea conditione contractum.

Ad alterum seu primum difficultatis punctum responderi potest, quod duo in casu sedulo distinguenda sunt, nempe voluntas ineundi matrimonium et voluntas initi matrimonii obligationes non servandi. Si de hoc secundo quaeratur et expendantur sequentia verba Ludovicae ante tempus ineundi matrimonium prolata, de quibus deponit Antonius et quae refert testis Adrian, « Ora l'ho preso proprio nella rete, potrei
« poi fare divorzio e ricevere una somma e poi sarei capace di sposare
« l'antico amante », certe de prava eius intentione ambigi non posse videtur. Sed cum haec intentio in pactum non fuerit deducta, ex ea

argui non potest nullitas matrimonii sed tantum perversa voluntas obligationes eius pessumdandi. Sed aliud dicendum de primo seu de firma eius voluntate matrimonium celebrandi; praeterquam enim datus maritalis consensus invicte probatur ex eius iudiciali confessione, is etiam eruitur ex facto quod Ludovica impulit Antonium ad iter arripiendum in Londinum, ut inibi copia adesset optatas nuptias contrahendi, item deducitur ex eius literis. Ita in una epistola ad dominum Heinemann, dum Ludovica se conqueritur de impedimento ab Antonii patre obiecto ad matrimonium et sese purgat ab accusatione sibi facta de turpi relatione cum eodem Heinemann, haec ait: « Heri vesperis cum ipso An-« tonio locuta sum. Dixit se id nullomodo credere posse, id quod certe « mihi iam magno solatio est. Scis enim quantopere eum amem et « quantopere mihi terrori esset, si mihi fidem non haberet », scilicet ob antecedentia inita sponsalia.

Ulterius Rmi Patres firmitatem impetiti coniugii coniecerunt ex iis quae illud praecesserunt, comitata et subsecuta sunt. Sane inter Ludovicam et Antonium sponsalia extiterant, quibus ipse Heinemann interfuerat, et quorum fidem Antonii pater abrumpere conatur et ope plurimorum amicorum utitur ad invisum matrimonium eludendum. Stante hac oppositione amor Antonii erga Ludovicam potiusquam defervescere augescit: « Noi vogliamo lavorare e sposare, poichè seguitare così a « vivere con te non posso più, e tu, buona, mi basti; piuttosto poveri e « felici che ricchi e dipendenti », ex epistola Antonii ad Ludovicam die 3 novembris 1903, et inibi etiam: « In faccia a tutto il mondo voglio « essere solo il tuo marituccio legitimo ».

Antonius, Ludovica suadente, ut finem consequeretur celebratione nuptiarum optatarum et ad patris iram effugiendam, cum eadem convolat in Londinum ibique ex interpositis obicibus paternis retardatum peragit matrimonium, indeque inter coniuges instituitur vita maritalis, quae durat usque ad aestatem anni 1904. Iam vero ex praemissis factis quis credet sponsos voluisse tantum civilem caeremoniam perficere, et non potius verum matrimonium, quod in Germania inire non potuerunt extante patris Antonii oppositione? Utique Antonius de matrimonio ecclesiastico non cogitavit; sed hoc, ut superius expensum est, non impedit quominus tali celebratione ipse voluerit complere obligationem quam per inita sponsalia susceperat, et hoc sat est ad constabiliendum quod datus consensus, quamvis illicitus, ex utraque parte fuerit vere maritalis, proindeque, iure naturali et Decretalium inspecto, matrimonium consistit, cum contrahentes capite *Tametsi* Concilii Tridentini non tenerentur.

Quibus omnibus in facto et in iure perspectis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores de turno, pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et sententiamus *non constare de nullitate matrimonii in casu*; seu ad propositum dubium respondemus: *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam,* - statuentes praeterea actorem teneri ad omnes iudicii expensas.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat ut executioni mandent hanc nostram definitivam sententiam et adversus reluctantes procedant ad normam ss. canonum et praesertim cap. 3, sess. 25, *De Reform.*, Conc. Trid., iis adhibitis executivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae die 10 iunii 1912.

Ioseph Mori, *Ponens.*
Fridericus Cattani,
Antonius Perathoner.

S. Saç. T. Tani, *Notarius.*

DIARIUM CURIAE ROMANAE

SEGRETERIA DI STATO.

NOMINE.

Con biglietti della Segreteria di Stato il Santo Padre si è degnato di nominare:

27 Settembre 1912. — *Protettore dell'Istituto delle Suore della santa Famiglia di Helmet (Bruxelles)*, l'Emo Signor Cardinale Gennaro Granito Pignatelli di Belmonte.

Camerieri Segreti Soprannumerarii:

5 Agosto 1912. — Mons. Evangelista Pereira Barros, dell'archidiocesi di S. Paolo del Brasile.

17 Agosto — Mons. Anselmo Poock, della diocesi di Salford (Inghilterra).

20 Agosto. — Mons. Giovanni Pietro Martin, della diocesi di Pinerolo.

27 Agosto. — Mons. Sigismondo Pawlowscki, Parroco a Kolomyia, della diocesi di Leopoli.

Camerieri d'onore in abito paonazzo:

27 Agosto 1912. — Mons. Giulio Boccali, della diocesi di Perugia.

28 Agosto — Mons. Porfirio de Souza Martins, Cancelliere vescovile della diocesi di S. Carlo del Pinhal.

9 Settembre. — Mons. Gaetano Pierini, della diocesi di Cortona.

— Mons. Pellegrino Fini, della medesima diocesi.

19 Settembre. — Mons Luigi Ferrari, della diocesi di Vicenza.

Camerieri d'onore extra Urbem:

8 Agosto 1912. — Mons. Luigi Mulas, della diocesi di Ogliastra (Sardegna).

27 Agosto. — Mons. Adolfo Faeh, della diocesi di S. Gallo (Svizzera).

Cappellano d'onore extra Urbem:

16 Agosto 1912. — Mons. Pietro Kragic, della diocesi di Sebenico.

NECROLOGIO.

25 Settembre 1912. — Mons. Enea Mac Farlane, Vescovo di Dunkeld.

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE.

PAG.
Nominationes episcoporum 628

SACRA ROMANA ROTA.

Colonien. - Nullitatis matrimonii (Hospelt-Bernardth). - *10 iunii 1912* 629

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Segreteria di Stato. *Nomine* 639
II. Necrologio 640